КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра суспільствознавчої освіти

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників

«Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу: успішні практики»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(протокол №9 від 18.09.2026 р.)

Завідувач кафедри Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 6 від 01.10.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Розробник: завідувач кафедри суспільствознавчої освіти, кандидат філологічних наук Сохань Галина Степанівна.

Напрям підвищення кваліфікації: методичне забезпечення педагогічних працівників і їх підтримка у формуванні української національної ідентичності учасників освітнього процесу.

Розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти. (Наказ Міністерства науки та освіти України №904 від 12.10.2022 р.).

Термін дії програми: з 01.01.2027 р. до 31.12.2032 р.

Рецензенти:
Танчин Ігор Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільствознавчої освіти, заступник директора КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»;
Дільна Оксана Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми визначається необхідністю підвищення професійної компетентності педагогічних працівників щодо формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу, створення відповідного освітнього середовища, у якому розвивається почуття приналежності учнів до української спільноти. Також важливо впроваджувати успішні педагогічні практики формування української національної ідентичності. Програма спрямована на розвиток здатності педагогічних працівників організовувати освітню діяльність, спрямовану на формування української національної ідентичності, добирати відповідні форми й методи роботи, а також створювати ціннісно орієнтоване освітнє середовище.

Цільова група: педагогічні працівники.

Обсяг: 15 годин.

Форма навчання: очно-дистанційна.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у їх підготовці до формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу.

Завдання:

- забезпечити знання і розуміння української національної ідентичності у контексті вітчизняного законодавства;
- сформувати уміння формувати української національну ідентичність в учасників освітнього процесу засобами інтерактивних технологій.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна;
- психологічна;
- емоційно-етична;
- мовно-комунікативна;
- інформаційно-цифрова;
- компетентність педагогічного партнерства;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати:

Слухач/ка після навчання на цьому курсі:

- знає і розуміє українську національну ідентичність у контексті вітчизняного законодавства;
- уміє формувати української національну ідентичність в учасників освітнього процесу засобами інтерактивних технологій.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; творче завдання; участь у круглому столі; рефлексія.

Критерії оцінювання. Результати навчання слухачів курсів оцінюються за шкалою «зараховано/не зараховано». Підставою для успішного зарахування є комплексне виконання програми КПК, зокрема активна участь на заняттях, а також виконання самостійної роботи, яка зараховується за умови виконання не менше 70% навчального матеріалу: розміщення самостійної роботи в Moodle, її відповідність завданням програми, дотриманням правил академічної доброчесності, а також її успішна презентація.

Особливості реалізації програми. Реалізація програми передбачає навчання педагогічних працівників як у дистанційному, так і в очному форматі. Навчальні заняття у синхронному режимі проводяться з використанням ZOOM, Moodle. Програмою передбачено проведення лекційних, практичних занять, виконання самостійної роботи, обмін педагогічним досвідом.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50 % від загальної кількості.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Прак-тичні	Самості йна робота
Інтеграційно-мотиваційне заняття.	**1**		**1**	
Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників.			1	
Модуль 1. Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу: нормативно-правова база та успішні практики	**6**	**2**	**4**	
Тема 1. Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу: нормативно-правова база.		2		
Тема 2. Практики формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу.			4	
Самостійна робота.	**3**			**3**
Круглий стіл «Успішні практики формування української національної ідентичності». Презентація методичного матеріалу.	**4**		**4**	
Вихідне діагностування, рефлексія.	**1**		**1**	
Всього годин:	**15**	**2**	**10**	**3**

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників.

Модуль 1. Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу: нормативно-правова база та успішні практики

Тема 1. Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу: нормативно-правова база

План лекційного заняття

1. Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу: виклики сьогодення і перспективи.
2. Законодавство України про формування української національної ідентичності.

Тема 2. Практики формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу

План практичного заняття

1. Методичні рекомендації щодо створення навчальних матеріалів, проведення заходів, спрямованих на формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу.
2. Ціннісно орієнтоване освітнє середовище для формування української національної ідентичності учнів.

Самостійна робота: Укладіть дидактичні вправи, які ви використали б для роботи з учнями з метою формування в них національної ідентичності.
Круглий стіл «Успішні практики формування української національної ідентичності». Презентація методичного матеріалу.
Вихідне діагностування, рефлексія.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Що таке українська національна ідентичність та які її основні складові в контексті українського законодавства?
2. Які є складові державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності відповідно до статті 8 Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»?
3. Як шкільне волонтерство у час війни впливає на формування української національної ідентичності в учнів?
4. Яку роль відіграють українська мова, історія, культура у формуванні ідентичності особистості?
5. Що таке історична пам'ять? Яким чином історична пам'ять впливає на формування української національної ідентичності?
6. Як творчість українських письменників, зокрема Маркіяна Шашкевича, Тараса Шевченка, Івана Франка, сприяє осмисленню української національної ідентичності та її формування в учасників освітнього процесу?
7. Яку роль відіграють різні спільноти (сім'я, родина, школа, громада тощо) у формуванні української національної ідентичності учнів?
8. Які методи та форми роботи є ефективними для формування української національної ідентичності учнів?
9. Як педагог може створювати освітнє середовище, простір для усвідомлення учнями своєї належності до української нації?
10. Укладіть дидактичні вправи, які ви використали б для роботи з учнями з метою формування в них національної ідентичності.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 13 грудня 2022 року № 2834-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text
2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ : Портал, 2021. 432 с.
3. Ващенко Г. Виховний ідеал. Львів : Камула, 2006. 278 с.
4. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Вид. 2-ге, доопрац. і доп. Дрогобич : Коло, 2006. 326 с.
5. Панчук І.І. Історія України очима іноземців: довідник-хрестоматія. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 304 с.
6. Сохань Галина. Формування української національної, громадянської ідентичності на прикладі діяльності Івана Огієнка як мовознавця // Джерела. Науково-методичний вісник. 2023. № 1 (103). С. 70–72. URL: https://www.ippo.if.ua/images/stories/Osvitjanske_slovo/dgerela_1.pdf
7. Сохань Галина. Формування мовно-культурного простору як маркера національної ідентичності: дидактичний підхід // Українська мова: нові контексти буття: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 17 жовтня 2025 р. Львів, 2025. С.78-81. URL: https://miok.lviv.ua/news/zbirnyk-materialiv-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-konferencziyi-ukrayinska-mova-novi-konteksty-buttya/